

Hétről-hétre

Róma. Az olasz rabbiszeminárium elhunyt igazgatójának emlékére elhatározták, hogy S. Margulies professzor összegyűjtött műveiből diszkadást renlezen sajtó alá.

London. A klall cionisták világszervezete az angol és amerikai cionisták kívánságára nem május végén, ahogy tervezték, hanem június 11-ére hívja össze Krakóba az általános cionisták konferenciáját. — Az angol zsidóság nagyszabású akciót kezdeményezett a lengyel zsidóság anyagi felsejtésére. E célból nagygyűlést tartottak a londoni hitközség székében, amelyen beszédet tartottak Lasky Neville, dr M. Gaser főrabbi, Nahum Sokolow és prof. Selig Brodetsky, valamint számos más személyisége az angol zsidóságnak.

Berlin. A kereskedelmi kamara egy határozata szerint nem engedik meg, hogy zsidó cégek a „deutsch” szót cégneveikben használják, mivel az megtévesztheti a vásárlókat, mivel ezt a szót, csak árjak jogszólatai használják. — Május 21-én, Lag beo-mer napján nyit meg a Rambam tanház. Dr Altman rabbi örömeinek adott kifejezést a megnyitás felett és köszönetet mond a Mizrachinak, hogy vele karöltve megvalósítható ez a terv. Dr Harry Levy rabbi a Mizrahi nevében beszélt. Utána dr Josef Carlebach altonai rabbi tartotta meg első előadását a „Mizrach világ” címen.

Saloniki. Saloniki főrabbija, dr Zwi Koretz, aki egyúttal egész Görögország főrabbija is, Athénben különösen megtisztelt fogadtatásban részesült. Egy katonai dísz-orséget állítottak lakása elé, és Kotzav díszbédet adott tiszteletére, amelyen Chrysostomos érsek is résztvett, a görög-ortodox szinódus elnöke, aki a főrabbi-ával igen szívélyesen és hosszasan elbeszélgetett.

Danzig. A „Danziger Echo” című egyetlen zsidó lapot, amely ott megjelenik, a hatóságok elzabozták, amivel érteles sok-ken tiltakozott az ellen, hogy a hatóságok eltörlik a nemzeti szocialisták propagandáját a zsidók ellen, azon a címen, hogy ők az okai a danzig-i pénzeszközöknek részbeni devalvációjának.

Antwerpen. Ötven zsidó emigráns, akik a hitleri éra beköszönésekor Brazíliába vándoroltak, nem tudták megtalálni az egzisztenciális lehetőségeiket és ezért visszajutottak Európába és jelenleg egy belga kikötőben várják, hogy hova is tudnának továbbjutni.

Lipscse. Lipscse város főpolgármestere intézkedett, hogy a zsidókról elnevezett utcák átkereszteltesse más nevekre. Ezek az Abraham és Ettinger-strassek, amelyeket zsidó filantrópok után neveztek el, valamint a Jadassohn, Mendelsohn, Mecscher, Plaut és Simson-utcaikat és a Simson-hidat, ezentul másképp fogják hívni.

Dinaburg. Az utóbbi időkben ismeretlen elemek azt a hírt terjesztették el, hogy egy nemzsidó leányt, rituális célokra a zsidók megölték. Ezek a felelőtlen hírek nagy nyugtalanságot keltek a zsidóság körében, mert félni lehetett, hogy a tömeg ennek alapján megtámadja a zsidókat. A hatóságok azonban idejekorán közbeleptek és hosszas nyomozás után sikerült a hírek értelmét szerzőt kinyomozni. Ezek után a zsidók elleni hangulat elcsendesedett.

München. Május 19-én számos zsidó üzlet kirakatait és portálait ismeretlen tettesek összetörték. A rendőrség nem találta meg a tetteseket. A biztosítótársaságok nem akarják a károkat kifizetni, mivel a vandalizmus — szerintük — provokátorok okozták.

Genf. A Népszövetség az állandó mandátumbizottságba, az elhunyt francia tag, M. Merlin helyébe, Fr. Manceron-t nevezte ki, aki régebben Résident General volt Tunisban és francia nagykövét Kopenhágában. — A kivándorlási bizottság jelenleg Genfben időző főtitkára, Wurfban nyilatkozott a sajtónak, amelyben megcáfolja azt a hírt, mely szerint James G. MacDonald, aki a bizottság elnöke, visszaadná megbízását.

Varsó. Pilsudsky marsall kívánságára agyát tanulmányozás végett átengedte a vilnai egyetemnek ahol a zsidó dr Maxmilian Rose, mint a vilnai egyetem tanára és a lengyelországi agy-vizsgáló intézet vezetője tanulmányozza és annak eredményét a nyilvánossággal is közölni fogja.

London. A Board of Deputies elnöke, Neville Lasky, Burnley város bírójá lett, mivel az eddigi bírót, N. B. Goldie-t Manchester város bírójává nevezték ki.

Wien. Az „Antiszemita Szövetség” címen megalakítatlan pártokon feülláló zsidóellenes szövetkezés gyűléseit a kormány betiltotta.

New-York. Herbert Lehman, New-York állam kormányzója aláírta azt a dekrétumot amely szerint a new-yorki zsidó tanítóképző ezentul főiskoláknak kezelendő. Ez a dekrétum különféle privilégiumokat biztosít a zsidó szemináriumnak. Így többek között tudósokat hívhat meg, a kvótán felül az Egyesült Államokba és külföldi tanulókat is felvehet, akiket nem számítanak a bevándorlási létszámba.

Varsó. A varsói judaizmus könyvtár 30.000 zloty kölcsönt kapott az államtól, amely lehetővé teszi, hogy a nagy zsinagóga mellett felépített nagy könyvtárépület építését befejezzék.

Sévrés. Az itteni kerámiai nemzeti muzeumban a híres zsidó kerámikusnak és festőművésznek Rybaknek reprezentatív kálitása megnyitott.

Olasz árak!

Melle & Deutsch

Katalógus terakultában Nicolae Jorga 2L

Nagy választék! Kalapok javítását vállaljuk.

Feljelentették Brach Salamon kosicei főrabbit, mert állítólag nem cseh-szlovák állampolgár. Kosicei jelentik: Különös ügyben indított nyomozást a kosicei rendőrség. Feljelentették ugyanis Brach főrabbit, hogy hamis adatok alapján foglalta el a kosicei főrabbi széket, mert nem cseh-szlovák állampolgár. A feljelentés szerint annak idején Brach főrabbi levelet írt a kosicei hitközséghez, még Carei főrabbi korában, amelyben közli, hogy nem hiszi, hogy elfogja tudni foglalni a főrabbi staltumot, mert nem cseh állampolgár. Mindezek dacára néhány hét múlva, megfelelő iratokkal felszerelve, megjelent Kosiceen és beiktatták. Az ügyből kitetszik, hogy a főrabbi ellenségei minden eszközt megagadnak, hogy ártanak a főrabbinak. Az eset a legnagyobb felháborodást keltette még azokban a körökben is, ahol nem nagyon szeretik a kosicei főrabbit. Annál kevésbé, mert hiszen ez közhírség, „meszire”, ami az ottani hatóságok előtt csak ledegralálja a zsidók tekintélyét.

Zsidó humor és kis zsidó történetek

LEGYEN MÉG EGY...
R. Jisraelhez, a kocnici nagidhoz jött egy zsidógyűlölő gyermek: „Gróf és kérte áldását, hogy mielőbb egyszeres gyermeke születessen. A rabbi nem akarta elutasítani a béke miatt, felemelte a szemeit az ég felé és szólt:
— Világok Ura, mennyi gój van a te világodban, legyen még egy!...

SHAKESPEARE ÉS JESAIÁS
Hermann Cohentől, a nagy filozófus kérdézték: „Mit szól hozzá, hogy egyesek bebizonyítják, hogy Shakespeare zsidó volt?”
— Nekem, — mosolygott a filozófus, — nekem elegendő, hogy Jesajás zsidó volt.

A BOLTOS RABBI
Vilnában volt egy rabbi Mose Krémernek hívták. Mert csakugyan volt boltja, amelyet a felesége vezetett, ő maga pedig ült és tanult. Mikor a vilnaiak rabbijuká választották, kikötötte, hogy semmiféle fizetés nem fogad el, hanem továbbra is a boltjából akar élni. Nemsokára R. Mose feltűnt bőséget észlelt a házában. „Talan titokban fizetést veszel át a részemre?” — kérdezte a feleséget. Isten ments, — hangzott az asszony felelete, — de amióta rabbinak választottak, az egész városból idejönnek vásárolni. R. Mose Krémer erre elővett egy darab papírt, pontosan felírta, mennyire van szűkségre péntektől péntekig, aztán így szólt a feleségéhez:
— Ennyi kell nekünk pontosan egy hétre. Ha látod, hogy már ennyi huszon van zárd be az üzletet, akár mindjárt, a hét első napján is és ne nyisd ki, csak a következő héten. A többi zsidó boltosoknak is élniök kell...

„JÓ ÜNNEPET...”
Jicchok Joel Linecky, a trófamester meglátogatott egy gazdag embert, akitől valami szívességet kért. Mikor eltávozott, így köszönt: „Jó ünnepet!” — „Hízen nincs na semmiféle ünnepe?” — csodálkozók a házigazda. Mire Linecky mosolyogva felelt: „Ha én elmegyek, az már ünnepe őknek...”

CHALUKA PS CHALUCA
Egy pesti zsidó lapban a következő híreske állott:
Denunciálja fiát, mert „chalukát vett felségül”. Ternovo Krivában történt a következő eset. Egy ottani zsidónak cionista fia, aki chacharukát végzett, feleségül akart venni egy chalukát és Palesztinába vándorolni. Az apja azonban azt akarta, hogy hozományos lányt vegyen feleségül és ezért feljelentette fiát, hogy ki akar vándorolni Palesztinába s így akarja kikérülni a besoroztatását.

Miért haragszik hát ez az apa? Amiért a fia egy „chalukát” akar elvenni? Hiszen a chaluka biztos életjáradékot jelent. Az apa talán azért haragszik, mert a leánytól kevés a „chaluka”? Végeredményben egy chalucáról lehet szó. Csak az illető zsidó szerkesztő ur nem ismeri ezt a szót és a chaluka szóból kivágta a magas est és egy k betűt tett helyébe. A chaluka pedig egészen mást jelent. A szecényi palesztinai zsidók életjárókat. De lehet, hogy a szerkesztő ur öregember és többre becsül egy kis chalukát, a legszebb és legfiatalabb — chalucánál is.

KIBŐL NEM LEHET „FÜHRER...”
Egy romániai antiszemita irányban haladó politikus felkereste a csodurabbit és megkérdezte tőle, hogy miképpen lehet belőle „Führer” (Führer)!

EGY NEMET ZSIDÓ IMÁJA
Erhalte Ewige Hitler, erhalte Göring, erhalte Göbbels Rühm hast Du schon erhalten.
PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

NEPUNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4. telefon: 440.
ZSIDÓ HETILAP
Szerkesztő: WASSERSTROM SÁNDOR
ELŐFIZETESI ÁRAK
Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500, magánosoknak: egész évre 300, félévre 160, negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45, 25 cik, 180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengé. 10—5 Dollár.

A targu-muresi konferencia elé:

Miazoka az erdélyi cionizmus visszafejlődésének?

Most aktuális elmondani a targu-muresi országrészi konferencia előtt, amelyet június 16-ára hívott össze az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség timisoara-i központja. Bátran mondhatjuk, hogy egyetlen életjel, amit évente adni szokott a mai vezetőség. És nem sokkal többet nyújtanak a helyi csoportok sem. Nem szoktuk kritizálni a Szövetség ügyvitelét, mert öszintén bevalljuk, Palesztina prosperitásának kérdésénél olyan elhanyagolható tényező az erdélyi hivatalos központ, hogy annak tespedése nem hat ki sem Palesztina építésére, sem pedig az ezzel kapcsolatos gálui munkára. Amióta Timisoara lett az erdélyi nemzeti érzelmi zsidóság centruma, valóban kiesett az itteni tradíciók zsidóság érekléből. Azok ugyan rohannak oda, akik sok évtizedes cionista-ellenzés után, certifikátot akarnak maguknak, vagy fiataknak szerezni. Igen még ennek a heroikus cionista hőskornak eme haszonbéli, az üzlet-cionisták és gálui-élet patkányai; de a komoly propaganda munka, a komoly cionistanevelés problémája távol áll a mai szervezeti vezetéstől.

Legoktatásabb példa erre, hogy az ortodox zsidó mentalitás reprezentáló mizrachizmus, mindenkor egy leterroizálható csoport képét mutatta a mai vezetőség szemében. Sohasem ismerték fel, amióta elkezdett Clujról a vezetőség, hogy az ősi zsidó rezervoár mégis csak az erdélyi zsidó városokban és falvakban van. Ahelyett, hogy a szövetségi vezetőség támogatta volna a vallásos mizracli mozgalmat, hogy a komolyabb zsidó tömeget magához vona volna, azt elnyomni, kompromittálni s végül lekicsinyített függvényévé igyekezett tenni. A mai vezetőség egy jólnevelt és jólszólt szaloncionizmust ismer, brács-zsurokakat és kék-fehér tenisz partikkal, holott a tömeg, az erdélyi zsidó nagy és szeltes rétege nem ezekből áll, hanem hétköznapi sápadt és Palesztinát nem sportnak, hanem élet és végcélnak tekintő lelkes ezrekből, akik nem értik meg a mai Szövetséget, aminthogy nagyon távol áll a vezetőség tőlük is. Ennek a felfogásnak „eredménye” azután az, hogy a mizrachista exponensek is eláradtak az évek folyamán és kiadták kezikből az iniciatívát. Ami ezután nem azt jelenti hogy más elnököl az ülésben, vagy Sighetre kell utazni, mert ott a központ, hanem átkerült a régi idealisták kezébe a vezetés olyanokhoz, akik üzletileg degradáltak a certifikátot és millió vállalkozóssá az emigrációt.

Erkölcseleg Timisoara a felelős és erre adjon nyílt választ, hogy miért kellett odainutnia az erdélyi cionizmusnak, ahol ma áll. Mi van most itt nálunk? Amíg odabinn öt-népet egy-éve, kázás tempóban épült Palesztina és soha nem sejtett lehetőségek mellett, a propaganda út is aratható, erőltet és anyagiilag gyarant, addig azt kell lássuk, hogy sajnálatos tespedés vette át

uralmát minden vonalon. Ahelyett, hogy milliókkal emelkedne a KH, és KKL. bevételek a minimumra zsugorodnak. (Viszont rezszi sincs, ami nekik a legfontosabb. Még annak árán sem, hogy bevétel sincs! Ellenben %ban a rezszi több, mint volt). A tömeg úgy inná be a cionista ideológia tanait, mint aki hosszas pusztai vándorlás után, oázisba jut. De nincs, aki mutassa az utat. Mert nem elég egy évben egyszer a görögültes nagy hacacdré, amelynek konferencia a neve. Ez semmivel is kevesebb! Céltudatos, intenzív munka kellene egész éven át, egy megfelelő tisztviselőkkal, megfelelő irányítással és az erdélyi zsidó népletek alapos ismeretével. Mit tudna elérni egy hivatalos magaslátán álló vezetőség akkor és a palesztinai munkának mekkora konjunktúrája lehetne, ha megfelelő eszközökkel kihasználtatnék az a rengeteg érzelmi, rokoni, anyagi, certifikát és más egyéb kapcsolat, amellyel az erdélyi zsidóság ma már össze van nőve a Szentfölddel?

Amíg a jelenlegi mentalitás fogja uralni az erdélyi hivatalos cionista zsidó közéletet, addig itt sem lelkiileg, sem anyagiakban a mozgalmat fejlődni nem fog! Addig nem lesz nagy bevétel az alonknak, nem lesz megfelelő certifikát-mennyiség, a melyet az erdélyi zsidóságnak megfelelően kapnánk, addig nem lesznek a helyi szervezetek sem egyebek, mint egy-két ember cím bitorlása.

Nyíltan mondjuk, most a konjercia előtt, hogy a mai cionista Szövetség nem egyéb, mint üres váz, amelynek semmi belső tartalma nincsen. Üres keret, amely nem tud felhozni pénzt, nem tud belevimini lendületet a zsidó közéletbe, nem tud irányítólag hatni. Kétszeres bűn ez ma, amikor az egész világon olyan tendencia uralkodik, amely rendkívül hálás találat teszi a zsidó lelkeket, a cionizmus befogadására. Részben a gálui események miatt, másrészt mert ott Palesztinában minden épül és virul.

Vetek és a zsidó népmozgalmak iránti mély-séges bűn ilyenkor kiakadztatni hasznai a lehetőségeket. Ezt vegye most tudomásul az E. Zs. N. Sz. vezetősége és tudjuk jól, hogy ezután is minden marad a régiiben, amíg föl nem eszmél az erdélyi zsidó közvélemény és ki nem ragadja kezikből azt a jogot, amelylyel Timisoaran nem élnek, Sigheten pedig visszaélnék.

Igen Sigheten! Az erdélyi mizrachisták, azok, akik hivatalosán tudatában éveikig álltak az élen, látva a timo-roni negatív álláspontját kebelüket és a... S az olyan vérsz. mizrachizmus...

Igen Sigheten! Az erdélyi mizrachisták, azok, akik hivatalosán tudatában éveikig álltak az élen, látva a timo-roni negatív álláspontját kebelüket és a... S az olyan vérsz. mizrachizmus...

gazdálkodás. Csak míg a Zs. N. Sz. vezetőségét erkölcsi hibák terhelték, addig a sígheti mizrachisták anyagi bűnököt követtek el. Kétségbeesett hangú panaszok jönnek hozzánk nap mint nap, amelyben szegény zsidó családok sirják el, hogy olyan üzkerkedés folyik ott a palesztinai kivándorlással kapcsolatban, amely szegényteljes epizódja annak a heroikus munkának, amelyet a zsidóság Palesztina érdekében kifejt. Nehány ember, az önzetlenség mezejébe öltözött 15-20.000 lejtet vesz el, minden egyes kivándorolót akartól, ezenkívül a „fejadókat” és ki tudja még milyen címeken nyomorítják meg őket.

Az erdélyi mizrachistáknak nem szabad ezt írni. Nem lehet az, hogy néhány ember visszaéljen a bizalommal, amelyet belőlük helyeztek és a nemzeti alapon álló vallásos zsidóság legszentebb eszméit így módon diszkreditálja. Az erdélyi mizrachistáknak kell menni a szövetségi konferenciára és ott tömörülten összefogni és egységesen határozni, hogy mi a teendő? Nem térhető, hogy a cionizmus, vagy mizrachizmus cégére alatt ennyire hűzötté degradálódjék le minden nemes telkesedés.

Egyik oldalon türes bombasztok, minden jert és céltudatosság nélkül, a másik oldalon üzletesség az önzetlenség helyett.

Nem tudhatjuk, hogy mit tudnak végezni Targu-Muresen. De nem hiszünk, hogy görögüttes felvonuláson kívül valami érdemből is történhet. Ismerjük a konferenciák lelkét. Pedig sohasem volt még oly fontos, tizenöt év óta, mint éppen most, hogy valóban történjék valami. Hogy a keret végre tartalmat kapjon és a kulárság is elüldöztesse a zsidótemplokok tövéből.

Palesztina — hála az Égnek — épül, még ha az erdélyi cionisták rombolnak is! Próbáljunk mi is építeni. Ne legyen oly beteg a mi közéletünk, próbáljunk meggyógyítani!

A vese, hólyag epe és gyomorbetegségek legbiztosabb gyógyszere a papiamási „LITHYNIA” ásványgyógyvíz
Üdit. Kapható mindenütt! Gyógyít

Lerakatok:
Oradea. Főlekerat Str. N. Filipescu 23. Telefon: 1-76.
Arad. Kardos M. utódi Str. Eminescu 16. Telefon: 6-86.
TIMISOARA. Kardos M. utódi Str. Vladimirescu Tudor 30. Telefon: 21-24.
CLUJ. Vilomin Cal. Reg. Ferdinand 70. Telefon: 9-47.
SATU-MARE. Mikskovits Béla Str. Corvinilor 19
TGMURES. Csiky Emil.
CASEL. Fratell Ladescher Str. Gen Moscu 4.
BUCURESTI. Str. Academia 8. Telefon: 381-40.

A törökországi zsidók gondja. Konstantinápolyból jelentik: A Jewish Colonisation Association törökországi igazgatóját Sadia Tserniak-ot letartóztatták, de az angol követ közbenjárására szabadlábra helyezték. Tserniak az ICA törökországi megbízottja és egy nála, mint a szervezet alkalmazottainál házkutatást tartottak. Ezzel kapcsolatban nagy szomorúság uralkodik a törökországi zsidók között, mivel az ICA birtokában volt 400 olyan zsidó kérvénye és neve, akik Palesztinába akartak kivándorolni. Ezeket lefoglalták és most folyik a 400 kérvényező kihallgatása. Számos zsidó tisztviselővel szemben megindították az eljárást azzal vádolván őket, hogy elősegítették a törökországi zsidók palesztinai kivándorlását. Tudott dolog, hogy a török hatóságok cionista propagandát betiltották és terhe alatt szigorúan tilos az elméleti propagan-

Goga-Cuza fuzió

Együttműködés, vagy gogista-cuzista fuzió, a dr. Vaida-Voevod Sándorral folytatott tanácskozások eredménytelensége után

A „Curentul” beszámol azokról a tárgyalásokról, amelyek Goga Octavian és C. A. Cuza között folytak a gogista és cuzista pártok együttműködése, sőt esetleg fuziója érdekében. Ezek a tárgyalások már régebben megkezdődtek a két pártvezér között, még Valda „numerus valachicus” akciójának megindulása előtt és gyors tempóban folytak, mióta a dr. Vaida által tervezett front nem valósult meg.

Érdekes, hogy amíg a „Tara Noastra” a Goga hivatalos lapja felajánlja a vaidista mozgalom támogatását a sajtóban, a cuzista „Apararea Nationala” egy alkalmat se mulaszt el, hogy alá ne húzza a vaidista moz-

galom ösztönöségének hiányát. Ilyen körülmények közt úgy Goga, mint Cuza pártja különböző magatartást tanúsítanak dr. Vaida-Voevod mozgalomával. Ha azonban a volt miniszterelnök megőri összeköttetéseit — amelyek révén mint jövődöbéli miniszterelnökre lehet számítani — úgy a Goga-Cuza front is barátságosabb álláspontja helyezkedik a „numerus valachicus” fronttal szemben.

A Goga és Cuza között folyó tárgyalások mindenestre bizonyítják dr. Vaida Sándor eredménytelen tárgyalásait a különböző szélső jobboldali alakulatokkal, egy egységes nemzeti front megteremtése céljából.

Mivel gyanúsítja a kormányt a »Porunca Vremii«

A „Porunca Vremii” című szélső antiszemita lap beszámol a kormány ama elhatározásáról, hogy a nemzetvédelmi törvény megvédése érdekében, továbbra is pénzbüntetésben részesítik a kihágásokat. A „Porunca Vremii” elégedetlenségének ad kifejezést, ugyanis a pénzbüntetéseket enyhének tartja és drasztikusabb eszközöket követel. Egyébként a lap szerint a kormány is terve vette, hogy szigorúbb rendszabályokkal fog eljárni azok ellen, akik a pénzbüntetések ellenére sem tartják be a nemzetvédelmi

törvény rendelkezéseit és szó lehet egy új törvényről, amelynek alapján megszüntethetik a nemzetvédelmi törvény ellen vétő vádlottakat.

A „Porunca Vremii” ezek után ismerteteti a „Porunca Vremii” akcióváltmányát, mely szerint az igazságügyminiszter a jövőben nem ír alá semmiféle, a zsidók névváltoztatásával kapcsolatos iratot, őszre pedig egy új törvény fog elkészülni, mely hivatott lesz a zsidók „botányos” névváltoztatásait megrendszabályozni.

Június 3-án tárgyalta a Népszövetség a palesztinai mandátum bizottság 1934 évi beszámolóját

Genf. Június 3-án kezdődött a Népszövetség mandátumbizottságának ülése, amelyen napirendre volt tűzve többek között a palesztinai mandátum-bizottság felülvizsgálása is az 1934 évről.

Országközi mizrahi konferencia Targu-Muresen. A közelmúltban újjászervezett oradeai mizrahi helyi csoport kezdeményezésére az erdélyi mizrahi helyi csoportok országközi konferenciát tartanak június 16-án és 17-én Targu-Muresen. A konferencia célja a dezorganizált helyi csoportok összefogása és a nemzeti alapon álló vallásos zsidóság mozgalmának intenzívebb propagálása és erősítése. Az összejövetel másik célja, hogy az ugyanakkor tartandó erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség konferenciáján a mizrahi érzelmi cionisták egységes blokkban képviseljék az erdélyi vallásos zsidóságot.

Biztos és állandó existenciát
5000 lei jövedelmet
biztosítunk magánnevök látogatásában jártas ügynököknek. Címét közölje:
Internationale
céggel
Bucuresti, Str. Brezoianu 9.

A román kormány megszüntette a tíz százalékos behozatali illetéket a palesztinai árukra

Tel-Aviv. Az itteni román palesztinai kereskedelmi kamara hivatalos hírdetményben közli, hogy az eddigi 10 százalékos behozatali illetékek szedésétől a jövőben eltekint a román kereskedelmi minisztérium, ami remélhetőleg buzdítól fog hatni a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok kiépítésére.

Zsidóellenes világiga. A „Zsidóellenes Világiga” Nürnbergben gyűlést tartott ezen a címen: „Ki az emberiség valódi ellensége?” Jakob fürthi polgármester után Julius Streicher mondott hosszabb beszédet. Utána Jean Boissel francia vendég fejtegette, hogy 1914-ben nem egymás ellen kellett volna a nemzeteknek hadakozni, hanem a közös ellenség, a zsidóság ellen, mely az „I. számú ellenség”. Majd a nyilvánosság előtt esküt tett, hogy győzelemig fog küzdeni Alljuda ellen...

Svájc nem engedi az antiszemita propagandát

(Genf.) A genfi városi tanács egyhangulag elfogadott rendelete értelmében a genfi kerület területén tilos bármilyen antiszemita lapot, vagy röpiratot terjeszteni. Különösen a Berthold Jakob eset óta nagyon rossz szemmel néznek Svájcban minden hitlerista megmozdulást. Ugyanígyen határozatot hozott a bázeli santsgalleri városi tanács. Remélhető, hogy a Schweizban mind. Gemeinbund közbe lépésére az egész Schweizban el lesz fogadva ez a törvény. A nemzetközi diákok genfi ülésén erősen tiltakoztak a numerus clausus ellen és ebben is javuló eredmény remélhető. Általában Schweizban nagyon kedvező a hangulat a zsidókkal szemben.

HETI GLOSSZÁK

Egy kis pesti csemege

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök legutóbbi parlamenti beszédében azt mondta, hogy a gazdasági életben nagy eredményeket elért keresztény embereket maguk a keresztények gáncsolják el és „tanulni kell összetartást a zsidóktól”. Eire azután Vázsonyi János képviselő ur azt kiáltotta közbe. „Utólam a gazdag zsidókat!” Ez egy nagy bornírtás volt, a nagy Vázsonyi kis fiától. Mert ő ezzel azt akarta mondani, hogy nem érez közösséget a „tőkés” zsidóval. De rosszul fogalmazta meg mondkáját, mert ha nagyon utálná a gazdag zsidókat, akkor nem reflektált volna ő maga is 200.000 pengő hozományra. Lám, lám, Vázsonyi képviselő ur, nem fejezte ki magát elég helyesen. — Mert a mi álláspontunk például az, hogy nem utáljuk a gazdag zsidókat, mert vannak közöttük olyanok is, akik bizonyos mértékben eleget tesznek embertársikkal szembeni kötelességeiknek. A gazdag ember — ezt nem tudja Vázsonyi János nem azért utálatos, mert zsidó, hanem azért mert gazdag. A gazdagság teszi azzá. Részben azért, mert ha nem volna kíméletlen, akkor szíjjel hordanák a pénzt, másrészt mert csak szűrés szívvel lehet vagyont gyűjteni és azt meg is tartani. A kapitalista utálatos, nem pedig a zsidó. A gazdag ember kíméletlen, ha török, ha görög, ha francia, angol vagy zsidó. Az ember az, akire haragudhat Vázsonyi, nem pedig a zsidó.

Ami pedig Gömbös ama kijelentését illeti, hogy a zsidók szolidárisak, hát ezt sajnos kézből megkontrazzuk. A zsidóság egyik egyetlen jól elrejtett titka létezik — es ez hogy nincsen semmiféle titka. Így a zsidó összetartás is egy ilyen elképzelt zsidó titok, ami nincsen. Hiszen mi zsidók tudjuk

és látjuk nap mint nap, hogy mennyire felfordulhat éhen egyik zsidó, amíg a másik uszik a pénzben. Mi nem a gazdag zsidót utáljuk — ellentétben Vázsonyival — hanem azt a társadalmi rendet, amelyben a pénz minden és minden más képesség, csaknem semmi. Geld regiert die Welt! ez a szomorú igazság.

Es ha már a fiatal Vázsonyiról beszélünk, ez alkalommal emlékeztünk a régi, a nagy Vázsonyira, aki a század első másfél évtizedében „korszakot” jelentett Magyarországon. A demokrácia volt ő egyszemélyben. Vázsonyi Vilmos, aki képességeivel a miniszteri bársonyszőfégy lendült. Ez a Vázsonyi mondotta egy ízben, hogy keresztény ember csak úgy élhet meg, ha vagy antiszemita, vagy filozemita. Vagy abból él, hogy gyűlöli a zsidót és ez jelent neki karriert, vagy pedig pajtáskodik velük és akkor belőlük él. Végül így sóhajtott fel: de miből éljen a szegény zsidó??...

Mi lesz a szombattal?

A palesztinai lapok sokat foglalkoznak mostanában azzal a kérdéssel, hogy miképpen lehet összeegyeztetni a vallás törvényeit a mai rohanó idők tempójával? Főleg a körül fordul a kérdés, hogy egy teljesen zárt zsidó településnél, mint például Tel-Aviv, hogyan oldja meg a teljes szombati nyugalom kérdését. A „Dava” — amely a palesztinai munkások napilapja — felveti a kérdést, hogy miképpen alakuljon a szombati nyugalom? Perlmutter Mose ezzel szemben a „sabesgoj” hiányával kapcsolatos kérdést veti fel. Szerinte minden egyes alkalommal szükség van olyanokra, akik tiszta gyűtanak szombaton és minden olyan feladatot elvégeznek, amelyet zsidónak nem szabad. De hogyan lehet például egy többszázfős városban a közlekedést megszüntetni szombaton? Mi legyen a telefonnal, vízvezetékekkel, autóbusszokkal, mi legyen, ha valaki beteg és sürgősen operálni kell vagy valami olyanmi, ami gátlásban lehet

A Körösvölgy gyöngye!
Nap, levegő, víz!
Bratca
(Cluj-Oradea fővonalon) a vadregényes Körös folyó partján, hegyektől övezett gyönyörű völgyben, portmentes levegő subalpin levegővel nyaraló hely. — Teljes ellátásra is berendezkedve! Kitchin konyha, izléses ételk. — Felöltözké, gyermekeknek egyszerű hízó knra, bőséges ellátás. BRATCAN egyedül szigorúan KOSER csak
Steinmetz Zsigmondné
kapható. Levélbeli megkeresésekre pontos és kimerítő válasz.
Bratca Körösvölgyének gyöngye!

volt, mert hiszen sehohsem volt zárt település, hanem a befogadó nép segítségével lehetett a szombatokat és ünnepeket megtartani. Mi legyen szombaton a póstán, a táviró hivataloknál, a vasutnál a zsidó tisztviselőkkel és munkásokkal? Egy kisécsé rucsa volna feltételként, hogy szombaton mindenhol egy nem zsidó álltanának be. Vagy ha nem tesszük, akkor a szombat, a nyugalom és gondtalanság helyett, a nélkülözés és életveszély napja volna.

Érdekes kérdések ezek, amelyek ma még nem teljesen aktuálisak, illetőleg Tel-Avivban és Jeruzsálemben már is. Bizonyos, hogy konzervatív szempontok figyelembevételével (amelynek alapján állunk mi is) sok olyan új kérdés merül fel, amely 2000 év óta nem volt aktuális. Egy teljesen 100 százalékos zsidó zárt és egységes településnél számos nagyon érdekes szombat-probléma merül fel, amelyre a világ rabbitekintélyei fognak utolsó szó jogán engedelmeket tenni, vagy vételet kiáltani. Legfontosabb az, hogy minél több tradícióhú zsidó vándoroljon ki az országbá, mert tradíció nélkül elveszne a zsidó lényeg. A mindennel megbízható élet megoldja majd a többit.

Keleti zsidó legendák

A rabbi és a sátn

A zsidók helyzete mindinkább elnehezült. Üldözések, elnyomatás, pogromok, rágalmozások és gyanúsítások követték egymást. Ezekhez még hozzá — a nagy nyomor, jövedelennélküliség, felnőtt lányok, akik nem találnak férjet maguknak, nagykorú fiúk, akik nem nősiülhetnek. Az egész zsidó gálat nyomorog, sehol sincs nyugalom, sehol egy kis reményesség, segítségére és vigaszra.

Epen a félelmes tüz bűnbánati napokon történt. A régi év épen elmult, teli nyomorral és bajjal. De az új év sem biztatott sok reménytel. Az ezer és ezer chassid, akik megrohanták a rebbet, hogy általa kérjenek segítséget, tőle kérjenek tanácsot és biztatást a jövőre. Egyik sem tudott boldog eredményről beszámolni. Mindegyik csak a szenvedések és gondok hosszú sorát tudta elsrini.

Ekkor a rabbi heroikus tette határozta el magát.

Világ Ura! Abrahám, Izák és Jákob Istene! Nem lehet ezt tovább bírni. Csaknem két évezrede eszedik néped Izráel a megváltásért, hogy a sőtét gulusból kimenekülhessen, anélkül, hogy megkönyörültél volna rajta. De most már nem bírjuk tovább! Az eljövendő Engezeletnapján nem fogunk többé imádkozni! Világ Ura! A zsidó nép nevében kérek arra, hogy melőbb menekíts ki bennünket a gátlutból. Nem bírunk és nem tudunk tovább várni! Ha azonban úgy határozta, hogy a guluszt továbbra is szenvednünk kell, akkor Magad határozta róla, hogy a „caddik” megváltoztatja határozatait. Mert én vagyok az „caddik hador” (a mai nemzedék legna-

gyobb jámbora) és határozatot semmimnek nyilvánítom. Mert nem bírjuk tovább! Nem fogunk többé Hozzád fohászolni és esekelni!

A rabbi energikus hangja áthatott az összes egeken és eljutott a Kiszd hakovavudig, az Ur trónusa elé. A hang eljutott a paradicsomba is és megzavarta az igazak és szentek nyugalomát. Megmozdultak az ósatyák, Abrahám, Izák és Jákob, felfigyeltek az ósanyák, Sára, Rifka, Rachel és Lea. S megdöbbenetek Mózes és Áron, Dávid és Salamon királyok a próféták, a tanaiták, amoriták és minden idők tudósai, bölcsei és mártírjai.

Eljőttek az angyalok, akik létüket zsidók jócselekedeteinek köszönhetik és jöttek az Igazság és a Könyörületesség, a Szeretet és Megbocsátás jó szellemei.

Mindannyian összejöttek és könyörögtek az Örökkévalónak, hogy váltsa meg a zsidó népet rettentő szenvedéseitől.

A pokol mélységeiben feljött a Sátán is. Minden rossznak atyja, létében érezte megtámadottmagát. Ha az Igazság és Szeretet győz, akkor vége a sátni uralomnak. Ezért történni kell valaminek, hogy ez ne következze be.

Az Ur trónusáról hang hallatszott: — Ki az, aki ezt a vihart támasztotta, ki meészeli megkísérelni határozataimat megváltoztatni.

A rabbi szózott ezután: — Enk, a caddik hador!

— Te vagy a mai idők legnagyobb és legbölcsebb jámbora! kérdezte az égi törvévszék legfőbbje. Jogod van a zsidó szeszesség nevében beszélni!

— Igen!
— Ki tanuskodik ezért?

— Minden egyes zsidó!
— Halljuk a tanukat!

A rabbi tanházában néhány fiatal ember ült a Talmud főlások mellett és elmélyedtek annak tanulásában. Ekkor megjelent közöttük egy ősz ember, Rabbi Samuel Jeruzsálemből. Nagyon szent ember volt Samuel rabbi, nagy tudós és kabbalista. Leült a fiatalok közé és idezni kezdett nekik Baal Sém mondásaiából. Az élő generáció legbölcsebbjének és legjámborabbjának sohasem szabad kinvilkozgatni, hogy ő volna a caddik hador.

Sohasem tudhatja biztosan, ő e az? Ha azonban megkérdezi híveit, vajjon én vagyok-e a kor legjámborabbja, akkor titva van igent válaszolni, mert különben elbizkodottá válhat.

Ekkor megjelent a rabbi közöttük és szólt:

— Zsidók! Én vagyok a caddik hador!

— Semmi válasz. Néma esend. Mit is mondhattak volna? Hiszen előbb hallották, hogy mit dönt erre vonatkozólag a Baal Sém.

— Én vagyok a caddik hador! — ismételte a rabbi a kérdést.
— Én vagyok! Miért vonakodtok erre tanúságot tenni?

Hallgattak. Ránéztek Samuel rabbira, aki nekik hallgatást parancsolt tekintetével is és azután kód és füst között eltűnt.

Ekkor megértette a rabbi, hogy mi történt. A sátn győzött.

A rabbi nem tudta megkapni annak igazolását, hogy ő a jelenkor legnagyobb jámbora és ekkor már nem volt joga ahoz, hogy az egész zsidó nép nevében szólhasson. Ezzel megszűnt az a hatalma, hogy az örökkévaló határozatát megváltoztathassa.

A herni per és annak történelmi előzményei

Tanulmány a „Cion bölcseinek jegyzőkönyve” hamisítványáról, szerepéről és tragikus kifutásairól

III. A plágium bizonyítása

Joly 1865-ben, tehát 40 évvel a „Jegyzőkönyv” megjelenése előtt a következőket írja:

— Alle Menschen streben nach Herrschaft, es gibt keiner der nicht gerne Unterdrückter wäre, wenn er nur könnte... Was hält die Raubtiere zusammen, die man Menschen nennt? Als die menschliche Gesellschaft entstand, war die rohe und ungezügelt Gewalt, aber durch Formen geregelt.

Ugyanez a passzus a „Jegyzőkönyvben” következőképpen hangzik: — Jeder Mensch strebt nach Macht, jeder will Herr über seine Entschlüsse sein, jeder möchte sich zum Selbstherrscher machen, wenn er es nur könnte... Welche Naturtriebe beherrschen die Raubtiere, die man Menschen nennt. Als die menschliche Gesellschaft entstand, unterwarfen sie sich der rohen und blinden Gewalt, später dem Gesetz, welches dieselbe Gewalt ist, nur verschleierte.

Más példa Joly könyvében: — Das Land ist noch betäpft von den Schrecken eines soeben vollzogenen Staatstreiches. Das Land wird die Augen schliessen, denn es sehnt sich nach Ruhe. Ich beehle mich übrighens hinzufügen dass ich feierlich versperchen werde, die Freiheiten, die ich unterdrücke, nach Beruhigung der Parteien wieder herzustellen.

Ugyanez a „Jegyzőkönyvben”: — Wir müssen sie den nichtjüdischen Völkern in dem Augenblick aufzwingen, wo sie von dem eben vollzogenen Staatstreich noch betäubt sind. „sie werden die Augen schliessen und schon deshalb stillhalten, weil wir ihnen die Rückgabe aller geraubten Freiheiten versperchen werden.

A hamisítások teljes durvasága ott mutatkozik a maga valójában. ahol a szövegben idegenszerűségek, vagy példázatok vannak. Például: Joly könyvében:

„Gleich dem Gott Vishnu wird meine Presse hundert Arme haben, von denen jeder mit der Hand alle Nuancen der öffentlichen Meinung befüllen wird.“

A „Jegyzőkönyvekben”: — Sie (die Zeitungen) werden wie die indische Götze Vishnu, hundert Haende haben, von denen jede den Pulsschlag irgendeiner Geiste srichtung beföhlen wird.“

De a nagy sietségben a hamisítók még másfajta corpus delictiket is hagytak hátra. Ugyanez az is feltűnt és az ejtette először is gondolkodóba, hogy a „Jegyzőkönyvben” latin bilbil idézetek vannak, holott ha a „Jegyzőkönyveket” tényleg zsidó bölcsek szerkesztették volna, akkor ők bizonyára nem a katolikus egyház latin fordítását használták volna fel, hanem az eredeti héber nyelvű bilbilét. Tették volna ezt annál is inkább, mert állításuk szerint, eredetileg a jegyzőkönyvet is héberül fogalmazták meg. Egy másik corpus delicti: A jegyzőkönyvek egy helyen elnökválasztásról beszélnek, aki mögött egy panama van. Ezalatt Loubet volt köztársasági elnököt értették, aki a híres Panama-botrányban vett részt. Nos, ez a Loubet csak 1898-ban lett francia köztársaság elnöke, míg ha Zur Beck szerint, a jegyzőkönyvek az 1897-iki

cionista kongresszuson készültek, honnan tudhatták ezek az agyafurt bölcsek már egy évvel azelőtt, hogy Loubet elnöké lesz megválasztva. Kinos tévedés, ugyebár! Egész könyvet lehetne írni ezekről az ügytelenségekről és melléfogásokról. Nemesak sokat, hanem még sokkal is hamisítottak.

Meg kell még említeni, hogy a hamisítók, akik Joly könyvét ilyen szemérmetlenül lemásolták, nem elégedtek meg ezzel az egy plágiummal, kis levestüket meg is akarták ők fűszerezni és így felhasználták Goedschnek „Biarritz” című már rég feledésbe merült ponyvaregényét is. Goedsche elmeséli, hogy a prágai zsidó temetőben találkoznak minden száz évben egyszer, egy bizonyos nap éjjelén a 12 zsidó törzs fejedelmei. Beszámolnak tevékenységükről, programot csinálnak újabb 100 évre, hogy nagy céljukat, a zsidó világalmat elérjék. A regény hőse ezeket a megbeszéléseket és tanácskozásokat kalandos körülmények között végighallgatja, végül sok viszontagság után megmenekül. Ennek a ponyvaregénynek ezt a hátrözongató fejezetét használták fel, mint második főforrást a jegyzőkönyvek hamisítására. Ezt a hamisítást 1920 ban két német professzor, dr Stanjek és Otto Friedrich leplezte le.

Minden józan ember előtt világossá válik, hogy a jegyzőkönyveknek minden sora, elejétől végig plágium és hamisítvány. Gigantikus csalás történt, olyanok által, akiknek ez érdekükben állott.

Kérdés! Kinek állott ez érdekében? Kik szerkesztették meg a jegyzőkönyvet? Rövid a felelet: A jegyzőkönyvet az orosz titkosrendőrség hamisította Sergius Nilus professzor által, amelynek szolgálatában állott. Mint már említettük, a cári rendőrség irattárában is volt a Joly könyvének egy példánya és egy az egész zsidóság számára szerencsétlen napon, ez az orosz „tudós” az ördögi ideárra jutott, hogy a Napoleon elleni szatírára, az zsidók elleni hecc-

Aki mint turista akarja meenézni az érdős csodás országot, Paesztunát, Jordániát azonnal és bizalommal az smelt

O. R. T.

utazási irodához. — Ennél a vállalatnál pontos és mindenre kiterjedő felvilágosításokat kaphat mert garantálják az utazás legnagyobb kényelmét és mindezt rendkívül olcsó áron. Kérjen meg ma ingyen prospektust, az

O. R. T. (Organizația Romana de Turism) București, Str. Lipscani No 19, etaj I Tel. 4.41.65
Képviseletek: Cluj O. R. T. Str. Reghe Ferdinand 33. Sibiu O. R. T. Stein Lázár, Str. Dr Ion Mihali 9. Oradea O. R. T. Leitner, Str. Saguna 1.

iratra hamisította át. Hogy Nilus egyedül lövette-e el ezt a hamisítást, vagy valaki segített neki, az most már teljesen mellékes. A herni perben bevezetett nyomozások tanúinak kihallgatása során kiderült, hogy egy Ratkovsky nevű magasrangú rendőrtiszt volt a hamisítás egyik társszerzője. Egy azonban kétségtelenül bizonyos, hogy a jegyzőkönyvek 1905-ben láttak napvilágot és ez az esztendő az orosz forradalom éve volt, amikor II. Miklós cárt kényszerítették arra, hogy alkotmányt adjon az orosz népnek. Ez a politikai tény, a cári despotizmus valamennyi hívét félelemmel és felháborodással töltötte el és minden eszközt megragadtak arra, hogy az ingadozó cárt a bevezetendő parlamentarizmus ellen hangolják. Így mindenekelőtt a régi recipe szerint, így keztek a fellázadt és felzúgott tömegszoványok a zsidókon levezetni, ami nagymértékben sikerült is nekik.

Megérjük tehát a jegyzőkönyvek valódi célját. Arra szolgált, hogy a zsidóság a cári rezsim bűnbakja legyen és minden bűnös intézkedést a zsidók világalomra való törekvésével magyarázzanak meg. Az orosz titkosrendőrség, a denunciansok, az agut provokátorok és besugók sötét és homályos berkeiben keletkezett a világtörténelem egyik legnagyobb hamisítása, amely azonban, sajnos még nem futotta ki teljesen formáját és amely még minden difamálása dacára sok bejrt és szervedést hozhat a zsidóságra.

Ezzel be is fejeztük a „Cion jegyzőkönyveinek” keletkezésének történetét és ráterhetünk a nagy perre, amely perben a herni törvényszék a napokban hirdetett ítéletet, amely ítélet megbélyegzte a hamisítókot és szennyirodalomnak és plágiumnak minősítette „Cion Bölcseinek Jegyzőkönyvét.”

(Folytatás legközelebbi számunkban.)

HIREK

A szerkesztésért és kiadásáért felel: WASSERSIROM SANDOR

A „Népünk” cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695

Péntek: Siwan 13. Június 14.
Szombat: Siwan 14. június 15.

Heti szidra: שבת
Heti haftora: ויחי משה
סדרה

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 8:20
gyertyagyújtás 8:25
Istenisztelet kezdete 8:35.
Szombat befejezése 9:30.

Jabotinsky nem beszélhetett Csehszlovákiában

Meglepő a hír, amit kaptunk. A szabad demokratikus csehszlovák köztársaság nem hagyta beszélni Vladimir Jabotinskyt a revizionisták világhírű vezérét. Nemrégiben részletesen kifejtettük, hogy a revizionizmus olyan utakra tévedt, amely ellentétben áll felfogásunkkal, dacára annak, hogy a mozgalom célkitűzéseivel sok tekintetben egyetértünk.

Most, hogy a vezér világgötrura indult, hogy a maga eszméinek megnyerje a zsidóságot, annak cionista felfogású rétegét, meglepőde regisztráljuk, hogy ebben a munkájában megakadályozták a hatóságok. Míg a bécsi kormányhatóságok megengedték neki, addig Prága rigorozusabb volt, habár Bécsben gyülekezési tilalom van, a fiatal köztársaságban pedig nincs. Annál is inkább érthetetlen ez, mert hiszen Jabotinsky egyedül és kizárólag a zsidók kérdéseivel és Palesztinával foglalkozik és az országok belpolitikájával kapcsolatban egyáltalán nem nyilatkozik. Kétségtelennek tetszik, hogy csak egy oka lehet ennek a tilalomnak. A cseh kormány valószínűleg információkat kért a cionista mozgalom hivatalos vezetőitől, akiktől azt a felvilágosítást kapta, hogy Jabotinsky beszédei nyugtalanságra adhatnak okot a zsidók körében. Lehet, hogy összeütközésekre kerülhet a sor. Zsidó zsidót írta. És ezért nem engedi a propagandát. Ha így van, még szomorúbb a helyzet. Hát oda jutottunk mi zsidók türelmetlenségünkben, hogy nem tűrjük az ellenvéleményt? Mi nagyon szomorú szimpotomának tartjuk ezt a tilalmat. Nem a csehszlovákiai kormányra, hanem reánk nézve difamáló ez a határozat. Mi zsidók türelmesek és belátók kell legyünk, mert hiszen mindenkor erre apellálunk a befogadó népektől. És most mi járjunk elől rossz példával! Szomorú tanúsága ez a megtörtént események és ennek többé nem szabadna előfordulni.

Jabotinsky Munkácson mégis megtartotta előadását

Munkacevo. Míg a szlovákiai hatóságok nem engedélyezték Jabotinsky előadását és Kosiócn azt sem engedték meg, hogy a helycsoportok kiküldöttjei előtt tartsa meg előadását, addig Podk-ruszi hatóságok engedékenyebbek voltak. A revizionisták képviselői azt fejtették ki a hatóságok előtt, hogy a cionista-revizionista mozgalom misszióját teljesíti a zsidó ifjúság körében, mert elvonja őket a kommunista befolyásoktól. Ezért adták meg az előadás megtartására az engedélyt. Tudósításunk szerint a Csillag szálló terraszán nagyon sokan jelentek meg. Jabotinsky nem döggedelmes szavakkal, hanem halkán érvelt igaza mellett, nem szidta ellenfeleit, hanem azon igyekezett, hogy érvekkel győzze meg hallgatóságát.

gát. Aznap este a Scala mozgóban dr. Spiegel üdvözlő szavai után újabb beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy Lengyelországban 70.000 cionista vallja már magának eszméit, s rövidesen — az előjelek után ítélve — 200.000 ember fog Lengyelországban sorakozni a revizionizmus zászlaja alá. Híradások szerint Munkácson és környékén 2000 ember manifesztált Jabotinsky és eszméje mellett.

— Antiszemita előretörés Mexikóban. Mexico-City: Az „aranyinges”-ek, akik az antiszemita programot tűzték ki célul Cardenas elnöknek emlékiratot nyújtottak át 200.000 aláírással, amelyben azt kérik, hogy a mexikói kormány vegye el a zsidók polgári jogot, sajátítsa ki a zsidó vállalatokat és a zsidók részvételét a politikai életben tegye lehetetlenné.

— Eljegyzés. Dr Schück Sándor, a timisoarai jószéfvárosi orth. hitközség helyettes rabbija, Schück Bernáth főrabbi fia eljegyezte Ehrenfeld Jakab oradeai kereskedő bájos Klára leányát, a Chaszam Szófer dedunokáját. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házasság. Folyó hó 16-án, délután 4 órakor tartják egybekelési ünnepüket Szalpéter Nelly és Ordendilch Viktor, a salumarei mirachi ifjúság vezetője, az Izraelita Nőegylet disztermében, melyre szívesen látják rokonait, elvbarátaikat és ismerőseiket. (Minden külön értesítés helyett.)

Téli szalámi

orth. koser kapható azonnali szállításra Mintaküldemények szétküldése is

Meister Izsák Reggin

— Új templomot avattak Genuában. Genua. Június 3-án a hatóságok részvétele mellett avatták fel ünnepélyesen az új 500 személyt befogadó zsinagógát. Ünnepi beszédet a turini főrabbi dr Disegni tartotta. A hitközségi elnök beszéde alatt leleplezték azt az emléktáblát, amelyet az elesett genuai zsidó katonák emlékére emeltek. A „Tempio”-ban az iskola is új helyiségeket kapott és új centruma létesült a genuai zsidó életnek. Padora egyetemi tanár előletele alatt működő cionista szervezet, a külföldi zsidó tanulókkal egyetértésben sokat tesznek a cionista eszme propagálása érdekében.

Ideális, biztos, olcsó Kellemes hashajtó az Artin - dragée.

— Szombatot nem tartók szövetsége Varsóban. Varsóból írják: A Prága nevű varsói kerületben, az utóbbi időben mindig több és több zsidó kereskedő nyitja ki szombaton üzletét. Ez heves ellenállásra talált a vallásos zsidóság körében. Mindenféle szekatúrával keserítették el a szombat-szegőket, hogy elhatározásuk megváltoztatására bírják őket. Ezért elhatározták a szombat-szegők, hogy „érdekeik védelmére” szövetségbe tömörülnek. De alighogy megalkultak, máris nagy baj történt, amennyiben a szervezet három vezetőjára hirtelen és szokatlan körülmények között elhunyt. Nagy lett erre az ijedség és a szervezet feloszlóban van, számosan otthagyták és bejelentették a rabbinak, hogy ezentul megtartják a szombatot.

Tudja-e Ön mi az angol Tropical? A legjobb nyári viselet. Nem gyűrdök, jó mosó, olcsó és minden színben kapható. Romániában kizárólagosan Deutsch Posttőruház, Oradea, Str. Avram Iancu No. 4.

Egészséges vagy beteg
ez legelőszörban a tisztaság kérdése. Ezért mosakodni naponta többször a kellemesen illatosított „Schicht-Soap” szappannal, amely gyorsan és dűsan habzik, alaposan tisztít és felfröhlenti.

SCHICHT SOAP
AZ OR SZAPPAN

— Tanítói pályázat. A Chisineu—c-ii izraelita hitközség pályázatot hirdet az elemi iskolájában megüresedett tanítói állásra. Kizárólag olyan fiatal tanterök pályázhatnak — nők vagy férfiak — akik teljesen kifogástalanul beszélik a román nyelvet és oklevélüket román nyelvi állami intézetben nyerték. Fizetés: megegyezés szerint. Pályázathoz okmányok hitelesített másolata és fénykép csatolandó. Az állás folyó év szeptember 1-én foglalandó el. Comunitatea Bisericeasca Izraelita din Chisineu—c-ii Judetul Arad.

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közevitte, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regelle Ferdinand 116. Telefon 142.

WEISZBERGER
orth. kóser bogca és vendéglő
Oradea, Str. General Moşoiu 3.
Elismert jó konyha, olcsó káhorás. Lakodalmak. bankettek rendezések külön tágas terem. — Tejtermékek és erdélyi sajtok.

— Halálozások. Sebott ünnep első napján hunyt el hirtelenül Markovits Ferenc, régi oradeai polgár, aki közbecsülésben állott a város társadalmá előtt. Evtizedekig állott egykor a pénzügyigazgatóság szolgálatában és puritán jellemével mindenki szeretetét kivívja. Halálát fia dr Markovits Pál a zsidó kórház szülész-főorvosa, valamint dr Markovits József és dr Markovits Sándor ügyvédek gyászolják. Temetése nagy részvét mellett még az ünnepnapon ment végbe.

Néhány nappal ezelőtt hunyt el hirtelenül Timisoaran, ahol látogatóban volt, Schlesinger Károly tekintélyes tincái zsidó polgár 74 éves korában, a megboldogult általános közszeretnek örvendett Tincán és Oradeán, ahol sokan ismerték és szerették. Halálát Sebők Béla oradeai gyáros és kiterjedt rokonság gyászolják.

Nemcsak a szépség és fiatalság hódít,

hanem az arányos vonalú elegáns, szép termettel, izléses ruhában megjelenő kifogástalan alak is, ami minden nő álma és ez nem elérhetetlen, ha felkeresi Kovács Sándorné a tisztán (Nilgész-telep) s nála rendelhető öntermetű, melltartó, melyek termetét még nagy aránytalanság esetén is helyrehozzák.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ
(Oradea mellett)
Románia Póstyénje
49 C hőfoku naponta 19 millió liter vizet adó kénes, rádiumos hévvíz forrás Mindenféle reumatikus bántalmak, valamint nőbetegségek ellen páratlan gyógyhatásu

ujonnan berendezett
iszappfűrdők, **iszappakolások**, **mórfűrdők** és mesterséges **szénsavas fűrdők**, állandó orvosi felügyelet mellett.

Olcso! Kényelmes!
I. oszt. teljes pensió Junius és szept. hónap LeI 200 naponat
(szálloda, fűrdő és három- Julius és August. „ 240
szori étkezés) II. oszt. pensió napi 100 Lei!
Gyermekek pensiója napi 100 lei!
Egész éven át nyitva! 50 %-os vasuti kedvezmény egész éven át
érvényes. Különféle szórakozások: Szabadfűrdő, Tennisz, Tánc, Könyvtár

Hétről-hétre

Varsó, 1935 év első 5 hónapjában 10 ezer SSS személy vándorolt ki Lengyelországból Palesztinába, ami az előző évi 5095 személlyel szemben 100%-os emelkedésnek számítható.

Prága. Rövidesen megjelenik héber nyelven Masaryk köztársasági elnök életrajza héber nyelven. A könyvet az évek óta Prágában élő ismert héber író, Éva Schapira állítja össze.

Melbourne (Ausztrália.) Itt koncertezik a világhírű zsidó hegedű virtuóz Jehudin Menuhin. Ide kapta a Paramount filmgyár a nagyszerű ajánlatát, amely szerint 500 ezer dollár honoráriumot ajánl fel, egy filmben a részvételért. A világhírű művész visszautasította az ajánlatot, azzal a motivációval, hogy ő csak művészetének akar élni.

Berlin. Lesújtó hatással van a Lindenstrassei zsinagógát látogató berlini zsidókra az a körülmény, hogy a rendőrség megengedte Streichernek, hogy a zsidókat mélyen sértő s a „Stürmer“-t propagáló táblák elhelyezését, közvetlenül a zsinagóga mellett engedélyezte. — A német diákszövetség Eisenachban egy nyári táborozást rendez, amelynek programjába a zsidókérdés is fel van véve. Ez alkalommal megvitatásra kerül a „Cion bölcséinek jegyzőkönyve“ is, amelyről ismertetést Fleischhauer alezredes fog tartani, aki Bernben is képviselte a zsidó antiszemita álláspontot.

Drezda. A napokban tartotta itt nagy érdeklődés mellett a szászországi hitközségek szervezete konferenciáját, amelyen fontos határozatokat hoztak.

Ancona (Italia). Lag beomerkor ünnepelte az itteni hitközség dr H. Rosenberg anconai főrabbinak 25 éves rabbi jubileumát, amelyet az itteni rabbiszékben töltött. Dr Rosenberg a szlovenszkói Lipjany községből származik és fiatal korában a pozsonyi jesiva növendéke volt, majd később a berlini és firenzei rabbiszemináriumokat látogatta.

Jeruzsálem. A „Hajarden“ című revizionista napilapot egy hónapra betiltották az angol hatóságok, amiért az állandóan erős hangon kritizálta a palesztinai rendőrség tevékenységét.

Berlin. A dachau koncentrációs táborban néhány nappal ezelőtt megölték a 25 éves nárnbergi származású Hans Kohn nevű fiatalembert, akit 26 hónappal ezelőtt fogtak el az SS hóhérok. — Bad Honeff a Rh. fürdőhelyen kiaklatározták, hogy „Für Juden ist in Bad Honeff kein Platz!“

Prága. Stern Árnin festőművész képiálítása a napokban nyílt meg, ahol két éves palesztinai tartózkodásának eredményét mutatja be. A kiállításon Stern 60 különböző képpel szerepel, amelyeken a régi és új zsidó életet ábrázolják az épülő országából.

Róma. A napokban „Asfodelo“ címen eredeti operát mutattak be, amelynek komponistája Dorothea Bloch, zeneszerző. A bemutatónak nagy sikere volt.

Helsingfors. Az itteni Abo és Viborg hitközségek nagy emlékünnepségeket rendeztek Maimonides tiszteletére. Az emlékbeszédet az ismert mizrachista vezér: dr S. Federbusch főrabbi tartotta. — Az Akadémia Klub a jeruzsálemi egyetem tízéves jubileuma alkalmából nagy ünnepségeket rendezett, amelyeket elhatározták, hogy megalakítják a finnországi egyetem-barátok körét. — A legutóbbi KKL kampány, amelyet Schapiro delegátus vezetett le, 10.000 finn márkát eredményezett, ami nagyon jó eredmény. — A Brit Hanar Haivri ifjúsági szervezet ellátározta, hogy lapot ad ki. A lap egyszer egy hónapban fog megjelenni, június 23-25-ike között ifjúsági táborozás lesz Viborban. Az antiszemita hullám Finnországban is terjed. Az „Ajan Sumia“ lapban megjelentették a „Cion bölcséi“-nek jegyzőkönyvét.

A Teitelbaum „diákok“ pajeszvágása a bíróság előtt

Satumarei tudósítók jelentik, hogy a napokban volt az első törvényszéki tárgyalása annak a pernek, amelynek előzményeiről a „Nepünk“ is megemlékezett annak idején. Még a télen történt, hogy egy Rézműves Jucá nevű igen vallásos satumarei zsidóhoz betörték éjnek idején a satumarei jesiva bocherjei és éjnek idején megtámadták a házba őket, levágták a fiatal Rézműves pajeszt, verekedtek és a Talmudfoliásokat az ablakon át az uccára dobták, a tefillinnel együtt és csak a nagy éjszakai felfordulás után távoztak, reméltetve ejtve a házbelieket.

A törvényszék most tárgyalta az ügyet és mindenképp azt akarta megállapítani, hogy mi volt az oka ennek az éjszakai támadásnak. Kiderült, hogy bosszu műve az egész, a Rézműves család ellen, amiért ők a szaponcai rabbi hível és emellett a fiatal Rézműves agudista hitvallása is egyik oka volt a súlyos inzultusnak. Ezért a teitelbaumi rabbihoz elhatározta ezt a csunya éjszakai támadást. A megidézett vádlottak közül egyedül Jesie Grosz nevű sibiui illetőségű bocher jelent meg, akit kihallgatott a bíróság. Vallomásaiban megmondotta hogy a támadás valóban úgy történt, ahogy az iratok mondják, csak hogy ő nem vett aktív részt benne, ellenben a többi bochernek, akik jelenleg külföldön tartózkodnak voltak a támadás végrehajtói.

Az ügyész komolyan beszéltben astorozta a vádlottakat és kijelentette, hogy érthetőket rendeznek a Teitelbaum „diákok“ is utánozván azokat a diákokat, akik ezt szintén mertették Kári a meghíntetésüket. A bíróság, tekintettel arra, hogy a vádlottak közül csak egy jelent meg, elhalasztotta későbbi időpontra a további tárgyalást.

Eddig a beszámoló. Mi csak azt fűzzük még hozzá, hogy az elfoglalt Teitelbaum-terrornak köszönhető az a megállapítás is, amit a satumarei ügyész jogosan tett meg. Amely szerint miért is haragsznak a zsidók uer a pajesz levágó diákokra, amikor a zsidó bochernek maguk is elfogták ezt az atrocitást, azoknak, akiknek „politikája“ nem tetszik nekik.

— Amneszia Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: Hivatalos jelentés szerint V. György király 70-ik születésnapja és 25 éves uralkodási jubileuma alkalmából június 7-én amneszia rendeletet jelent meg, amelyben 37 olyan egyének megkegyelmezése is benne van, akik az 1929. évi nyugtalanságot követően ítéltettek. Tízöt ezek közül már is szabadlábba helyeztek, köztük két elítelt zsidó is, Chinkint és Urfalit. Többeknek büntetését lemmérsélték. Ezenkívül azoknak az arab falvakkal, amelyekre annak idején nagy kollektív pénzbírságot róttak, a további fizetést elengedték. Összesen 35.000 fontot kellett volna fizetniük, ebből 8500 befolyt már, a fennmaradó összeget most elengedték. A kormány azzal indokolja az amnesziát, hogy az országban olyan nagy a közbiztonság, hogy indokolt a megkegyelmezés. Másik jeruzsálemi jelentés szerint Szimcha Chinkin, a palesztinai rendőrség volt káplárja, akit annak idején életfogytiglanra ítélték el, szabadlábban van már. Urfalit azonban csak augusztus 1-én fogják szabadlábba helyezni.

Olecsó árak! **Heller & Deutsch** Kalapgyár Ierakutában Nicolae Jorga 21. Nagy választék! Kalapok javítását vállaljuk.

Zsidó humor és kis zsidó történetek

Mózes apósa miatt szenved

A híres nagyidai gaon, a „Beér Jiczchok“ neves szerzője egy alkalommal összeszekerült a helybeli katolikus pappal és társaságával. Mikor a csoport már jó mámoros volt felállt a pap és a következő kérdést intézte a főrabbihoz:

— Főrabbi ur azt bevallhatja nekünk, hogy a legnagyobb próféta Mózes volt. Hát akkor miért mondják a zsidók a „S'majne-eszreben: „Elajké Avrohom, Jiczchok és Jákaiv, miért nem „Elajké Maise?“ Miért szólítják a Mindenhatót az „ősatyák Istenének“ és nem „Mózes Istenének?“

—Azért feleli a gaon, mert Mózes, Jiszrajnak a midjóni galech-nak volt a veje...

Reb Jankel fél, hogy generális lesz

Egy napon észrevette a csortkovi cadik, hogy Reb Jankel, a gábeja eltűnt. Két nap mulva előkerült.

— Hol voltál? — kérdi a rebbe.
— Elbujtam, — feleli a hatvanéves Reb Jankel — a pincébe, mert a csendőrék összeszefogták a katonaság elől elblijcelni akarókat.

— De hisz te már öreg vagy.
— Igen, rebbe-lében — feleli halálos komolyan a gábe — de a mult héten láttam egy öreg generálst és féltem, hogy belőlem is egy olyat csinálnak.

A hitszónoklatok definíciója

Egy litván hitszónok egyszer igen elmés beszédet mondott. Mottója Kaihelesz szava volt: „Havél havólim hakajl hóvel“, minden semmi és semmi...

— Valaki szemüveget visel — mondotta többek között — s nem lát semmit... Valaki milliomos és nincs birtokában semmi. Jötevéink nagy zait csapnak, de nem adnak semmit. Vezetőink sokat beszélnek, de nem produkálnak semmit. A rabbik sokat prédikálnak, de nem használ semmit. Az asszonyok oly kivágottan járnak, hogy nem hordnak marukon semmit. Fiatalemberek megházasadnak és az ígért hozományból nem lesz semmi...

Hitszónokunk így folytatta tovább. Három órán keresztül. Hogy azonban senki ne nehezteljen rá az egyes csipős kisemmitészek miatt, így fejezte be:

— Amit eddig a semmiről mondtam, az is semmi. Hiszen az egész élet semmi és semmi. És ime Önök is meggyőződhetnek róla, hogy valaki tart egy 3 óras beszédet és — végül nem mondott semmit.

Felfordult világ

Egy snorrer (koldus) érkezik egyik kis városkába és mindjárt a város elefén vad kutyák rohannak rá. Szorultságában lehajlik, hogy egy követ vegyen fel a védelmére, de az uttest követét nem tudja megmozgatni. Dühösen így szól:

— A fene látott ilyen fordított világot. A követek kötik meg és a kutyákat hagyják futni.

Másképp beszél, aki pénzt érez a zsebében

Egy hitközségbe új rabbi érkezett, hogy szombaton próbaszónoklatot tartson. Ettől a próbaszónoklattól függött, hogy megválasztják-e vagy sem.

A rabbi a hitközségi elnökkel szőlt meg és péntek este 1000 lejt kért tőle kölcsön. Az elnök természetesen adott neki 1000 lejt. Másnap tartotta a szónoklatát és szombat este visszaadta az elnöknek az 1000 lejt.

— Ezt nem értem — szól az elnök — mire kellett neked szombaton át az az 1000 lejt?

— Hja barátom, — szól a rabbi — másképp beszél az, aki pénzt érez a zsebében.

PASZTOR-NYOMDA. ORADEA

